

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

دستورالعمل داخلی پایان نامه

دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد

مصوب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی

مورخ ۹۷/۸/۲۹

تهیه و تدوین:

مدیریت امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی

اداره تحصیلات تکمیلی

این دستورالعمل در صورت دریافت پیشنهادات موثر در جهت تکمیل آن (پس از تایید کمیته مربوطه) قابل ویرایش به صورت سالانه خواهد بود.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	مقدمه
۴	دستورالعمل پایان نامه دانشجویان دوره کارشناسی ارشد
۴	نحوه انتخاب استاد راهنمای پژوهشی
۴	زمان تعیین عنوان پایان نامه
۴	انتخاب و تصویب عنوان پایان نامه
۵	تغییر عنوان پایان نامه در صورت لزوم
۵	تعیین استاد مشاور
۵	تغییر استاد راهنما و مشاور (فقط در موارد خاص)
۵	تدوین و دفاع از پروپوزال
۶	تدوین پایان نامه
۶	کسب مجوز دفاع از پایان نامه
۶	برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه
۷	مراحل بعد از دفاع
۸	مهلت دفاع از پایان نامه
۸	ارزشیابی و نمره دهی مقاله پایان نامه
۹	جنبه‌های اخلاق در پژوهش

مقدمه:

دانشجوی گرامی:

اینک که به یاری خداوند متعال با گذراندن مراحل آموزشی قصد تدوین و نگارش پروپوزال و پایان نامه تحصیلی خود را دارید به شما توصیه می‌شود در آغاز تحصیل، علاوه بر مطالعه این راهنما حتماً یک‌بار با دقت آئین نامه آموزشی مربوط به دوره تحصیلی کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب چهل و سومین جلسه مورخ ۸۹/۵/۱۸ شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی را از طریق سایت معاونت آموزشی دانشگاه با آدرس <http://meapg.iums.ac.ir/page/6689/> مطالعه نمایید تا از حقوق و وظایف خود آگاه شوید.

این دستورالعمل به شیوه ساده‌ای نگاشته شده و می‌تواند شما را تا تدوین کامل پروپوزال و پایان نامه همراهی کند. پایان نامه به عنوان بخشی از فعالیت‌های لازم برای اخذ درجه در رشته و مقطع تحصیلی مربوطه می‌باشد که شامل شناسایی، طرح مسئله علمی، بیان فرضیه، هدف، روش تحقیق، مراحل تحقیق، بحث و نتیجه‌گیری است؛ بنابراین بایستی به‌طور منطقی و علمی نگاشته شود. یکی از دلایل تهیه این دستورالعمل، هدایت دانشجو از زمان انتخاب عنوان پروپوزال تا انجام و تکمیل پایان نامه تحصیلی مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد است. لازم است دانشجویان پایان نامه خود را به زبان فارسی تنظیم کنند. پایان نامه‌ای که از استانداردهای تعیین شده برخوردار نباشد مورد قبول دانشگاه قرار نخواهد گرفت.

دستورالعمل داخلی پایان نامه دانشجویان دوره کارشناسی ارشد

۱) نحوه انتخاب استاد راهنمای پژوهشی:

- ۱.۱. استاد راهنمای پژوهشی به تقاضای دانشجو، موافقت استاد، تایید گروه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انتخاب خواهد شد.
- ۲.۱. در صورت نیاز پس از تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، انتخاب استاد راهنمای دوم بلامانع می‌باشد.
- ۳.۱. دانشجو موظف است قبل از هماهنگی با استادان راهنما و مشاور با مراجعه به گروه آموزشی از تعداد پایان‌نامه‌های تحت راهنمایی و مشاوره ایشان اطلاع حاصل نماید.
- ۴.۱. مدیر گروه یا نماینده تحصیلات تکمیلی گروه می‌تواند در بدو ورود دانشجویان جدید اطلاعات جامعی از آنها مشتمل بر سوابق آموزشی و پژوهشی دریافت نموده و در اختیار اعضای هیات علمی گروه قرار بدهد.
- ۵.۱. گروه‌های آموزشی باید به‌منظور کمک به دانشجویان قبل از تصمیم‌گیری در زمینه بررسی حیطه علمی و علائق پژوهشی اساتید، اطلاعات لازم را در زمینه سوابق آموزشی و پژوهشی اعضای هیات علمی در سایت گروه قرار دهند.

۲) زمان تعیین عنوان پایان‌نامه:

- ۱.۲. دانشجو می‌بایست پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی عنوان پایان‌نامه خود را در قالب طرح پیشنهادی با نظر استاد راهنما مشخص و به تصویب گروه و شورای تحصیلات تکمیلی/شورای پژوهش دانشکده برساند.
- ۲.۲. دانشجو موظف است پس از انتخاب واحد پایان‌نامه تا زمانی که آن را به پایان نرسانیده است براساس تقویم دانشگاهی در نیمسال‌های بعدی نیز ثبت‌نام نماید. با این حال نمره پایان‌نامه در آخرین نیمسال تحصیلی وارد کارنامه خواهد شد.

۳) انتخاب و تصویب عنوان پایان‌نامه:

- ۱.۳. لازم است دانشجو برای پیدا کردن عنوان پایان‌نامه با استاد راهنمای خود مشورت نماید. دانشجو برای اطلاع از پایان‌نامه‌های پیشین دانشکده و گروه می‌تواند به کتابخانه دانشکده/دانشگاه یا وبسایت آنها مراجعه نماید.
- ۲.۳. عنوان پایان‌نامه می‌تواند با توجه به معیارهایی مانند نیاز جامعه، کاربردی بودن، موضوعات روز و زمینه تحقیقاتی اساتید گروه با تایید گروه آموزشی انتخاب شود.
- ۳.۳. عنوان پیشنهادی در قالب یک پیش‌پروپوزال و حداکثر در دو صفحه به گروه ارائه می‌شود. پیش‌پروپوزال باید شامل عنوان دقیق بوده و بیان مسئله و اهداف، بررسی متون اولیه، روش اجرای مختصر و نوآوری موضوع در آن درج شده باشد و به تایید استاد راهنما رسیده باشد.
- ۴.۳. دانشجو موظف است به‌منظور اطمینان از تکراری نبودن عنوان پایان‌نامه به سایت پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران با آدرس irandoc.ac.ir و همچنین به سامانه پایان‌نامه‌های وزارت بهداشت با آدرس Thesis.research.ac.ir مراجعه و نسبت به دریافت پیشینه پژوهش اقدام نماید.
- ۵.۳. در صورت تایید پیش‌پروپوزال در گروه که به منزله تایید عنوان است، دانشجو حداکثر تا دو ماه بعد می‌تواند مراحل نگارش پروپوزال خود را به انجام رساند.

۴) تغییر عنوان پایان نامه در صورت لزوم:

۱.۴. در موارد استثنایی حداکثر تا یک ماه پس از ثبت عنوان پایان نامه و فقط یک بار با ذکر دلایل منطقی از طرف استاد راهنما و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده دانشجو می تواند عنوان پایان نامه را تغییر دهد. لازم است مجدداً تمام مراحل تایید عنوان و پروپوزال جدید را حداکثر تا سه ماه طی نماید.

۵) تعیین استاد مشاور:

۱.۵. به پیشنهاد استاد راهنما و تایید گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده یک یا دو نفر از اعضای هیات علمی و یا از صاحب نظران و محققان برجسته مرتبط با موضوع پایان نامه می توانند به عنوان استاد مشاور تعیین شوند.

۶) تغییر استاد راهنما و مشاور (فقط در موارد خاص):

۱.۶. تغییر استاد راهنما یکبار و فقط در موارد خاص امکان پذیر است و این تغییر باید با موافقت طرفین و با ذکر دلایل کافی و تایید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده صورت گیرد.

۲.۶. چنانچه استاد راهنما در مقطع خاصی (بیش از دو پنجم مدت زمان اجرای پایان نامه) با ارائه دلایل منطقی به گروه آموزشی، امکان هدایت دانشجو را نداشته باشد، گروه باید مراتب را به صورت کتبی جهت تصمیم گیری در خصوص تغییر استاد راهنما به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده منعکس نماید.

۳.۶. تغییر استاد مشاور حداکثر یک بار و بنا به پیشنهاد استاد راهنما و موافقت کتبی استاد مشاور و با ذکر دلایل کافی و پس از تایید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انجام می پذیرد.

۷) تدوین و دفاع از پروپوزال:

۱.۷. دانشجو موظف است پس از تایید عنوان پایان نامه، پروپوزال خود را حداکثر ظرف مدت ۲ ماه زیر نظر استاد راهنما و استاد مشاور در فرم مخصوص پروپوزال (که در سایت دانشکده بارگذاری شده) تدوین و ارائه نماید. در صورت عدم رعایت زمان تعیین شده تصمیم گیری در مورد ادامه روند کار با استاد راهنما خواهد بود.

۲.۷. دانشجو لازم است پروپوزال تدوین شده را که به امضای استاد راهنما رسیده به گروه تحویل دهد و در زمان مقرر از پروپوزال خود در گروه دفاع نماید.

۳.۷. پروپوزال دانشجو هنگام دفاع در گروه آموزشی مورد بررسی قرار خواهد گرفت و در صورت تایید جهت تصویب به شورای تحصیلات تکمیلی / شورای پژوهش دانشکده ارجاع خواهد شد.

۴.۷. چنانچه پروپوزال دانشجو پس از بررسی از نظر اعضای گروه نیاز به بازنگری داشته باشد به دانشجو بازگردانده می شود تا وی نسبت به رفع نواقص و انجام اصلاحات ضروری زیر نظر اساتید راهنما و مشاور اقدام نماید.

۵.۷. تصویب نهایی پروپوزال در شورای تحصیلات تکمیلی / شورای پژوهش دانشکده صورت می گیرد که پس از این مرحله مندرجات پروپوزال در پژوهشیار استاد راهنما ثبت، و کد پایان نامه صادر می گردد.

۶.۷. چنانچه پروپوزال از نظر شورای تحصیلات تکمیلی / شورای پژوهش دانشکده نیاز به بازنگری داشته باشد به منظور انجام اصلاحات به دانشجو بازگردانده می شود تا حداکثر ظرف یک ماه نسبت به انجام اصلاحات زیر نظر اساتید راهنما و مشاور اقدام نماید.

۷.۷. در صورت عدم تحویل پروپوزال در زمان مقرر مسئولیت کار متوجه دانشجو خواهد بود و عذری در خصوص نبود آگاهی و عدم اطلاع‌رسانی مناسب در این خصوص پذیرفته نیست. چنانچه در زمان مقرر پروپوزال دانشجو تحویل گروه آموزشی نگردد با فرصت تحصیلی اضافی دانشجو مخالفت خواهد شد.

۸) تدوین پایان‌نامه:

۱.۸. فصول پایان‌نامه باید طبق چارچوب نگارش پایان‌نامه (که در سایت دانشکده بارگذاری شده) با نظارت اساتید راهنما و مشاور تدوین شود.

۲.۸. زمان دفاع از پایان‌نامه بایستی حداقل شش ماه پس از تایید پروپوزال در شورای تحصیلات تکمیلی/ شورای پژوهش دانشکده باشد.

۹) کسب مجوز دفاع از پایان‌نامه:

۱.۹. دانشجو لازم است قبل از اقدام به دفاع از پایان‌نامه، اطمینان حاصل کند که پرونده آموزشی وی ناقص نیست و گذراندن دروس پیش‌نیاز و اصلی خود طبق سرفصل را به تایید اداره آموزش و مدیر گروه برساند.

۲.۹. دانشجو قبل از اقدام به دفاع از پایان‌نامه خود موظف است حداقل در دو جلسه دفاع سایر دانشجویان شرکت نماید و تایید حضور را داشته باشد.

۳.۹. دانشجو باید آخرین نسخه مجوز دفاع را از واحد آموزش/ سایت دانشکده اخذ و مراحل اداری آن را انجام دهد.

۴.۹. دانشجو باید مدارک لازم ذیل را جهت کسب مجوز دفاع از پایان‌نامه، به اداره آموزش دانشکده تحویل دهد.

✓ فرم تایید شده سابمیت مقاله در نشریات معتبر از سوی مسئول علم‌سنجی/ معاونت پژوهشی دانشکده مطابق با معیارهای شورای تحصیلات تکمیلی/ پژوهش دانشکده

✓ فرم تکمیل شده درخواست دفاع و تاییدیه استاد راهنما مبنی بر آمادگی دانشجو با امضای اساتید راهنما، مشاور

✓ تنظیم متن پایان‌نامه طبق شیوه‌نامه نگارش پایان‌نامه دانشکده

۵.۹. به منظور دفاع از پایان‌نامه، سابمیت مقاله در نشریات معتبر مورد تایید مسئول علم‌سنجی/ معاونت پژوهشی دانشکده الزامی است و حداکثر نمره پایان‌نامه ۱۸ محاسبه خواهد شد. دانشجویان موظفند قبل از دفاع از پایان‌نامه تصویر ایمیل/ نامه سابمیت یا ارسال مقاله برای مجلات علمی پژوهشی معتبر داخل یا خارج را ارائه نمایند تا اجازه دفاع از پایان‌نامه را اخذ کنند.

۶.۹. با توجه به اهمیت و ضرورت مقابله با موارد احتمالی فریب‌کاری و سرقت ادبی در انتشارات، اساتید راهنما و مشاور از صحت مطالب در انتشار نتایج پایان‌نامه دانشجو اطمینان حاصل می‌نمایند. هر زمان که مشخص شود مقاله تهیه شده یا منتشر شده توسط دانشجو مشمول عدم رعایت جنبه‌های اخلاق در پژوهش است، مراتب جهت تصمیم‌گیری قانونی به مراجع مربوط در دانشگاه اعلام می‌گردد.

۱۰) برگزاری جلسه دفاع از پایان‌نامه:

۱.۱۰. دانشجو لازم است پس از صدور مجوز دفاع، فرم انتخاب داور یا داوران را از گروه/ معاونت پژوهشی یا وبسایت دانشکده اخذ و آن را به مدیر گروه مربوطه جهت تعیین استاد یا اساتید داور ارائه دهد.

۲.۱۰. دانشجوی موظف است نسخه چاپی یا فایل الکترونیک پروپوزال و پایان نامه خود را حداقل ۱۰ روز قبل از جلسه دفاع در اختیار اساتید راهنما، مشاور و داور قرار دهد.

۳.۱۰. دانشجوی باید تاریخ و زمان دفاع خود را ابتدا با اساتید داور و سپس استادان راهنما و مشاور انتخاب و با هماهنگی دفتر آموزش/ پژوهش دانشکده تعیین نماید.

۴.۱۰. زمان و مکان برگزاری جلسه دفاع باید حداقل یک هفته قبل از موعد مقرر و با اعلام کتبی به وسیله مسئولین دانشکده به اطلاع اساتید راهنما، مشاور و داور برسد. زمان و مکان برگزاری جلسه دفاع از طریق درج آگهی در تابلو اعلانات دانشکده، گروه و محل برگزاری جلسه باید توسط مسئول مربوطه به اطلاع عموم برسد.

۵.۱۰. جلسه دفاع توسط هیات داوران متشکل از استاد راهنما، استاد یا اساتید مشاور و یک نفر نماینده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دو نفر از بین اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان داخل یا خارج از دانشگاه به عنوان ناظر با حق رای به پیشنهاد گروه و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده صورت می گیرد.

۶.۱۰. تغییر ساعت، روز و مکان جلسه دفاع فقط یک بار و در صورت موافقت اداره آموزش دانشکده و پس از هماهنگی با اساتید مربوطه امکان پذیر می باشد.

۷.۱۰. دانشجوی باید برای جلسه دفاع نسخه الکترونیکی یا نسخه چاپی پروپوزال و پایان نامه خود را به همراه داشته باشد و از شیوه های مناسب (مانند پاورپوینت و...) برای ارائه استفاده کند.

۸.۱۰. دانشجوی باید در مورد آماده بودن محل دفاع، نور و پروژکتور، کامپیوتر و سایر موارد لازم به منظور برگزاری مناسب جلسه دفاع اطمینان حاصل نماید.

۹.۱۰. در جلسه دفاع دانشجوی مسئول پاسخگویی به سوالات داوران است.

۱۰.۱۰. حداکثر نمره دانشجوی در جلسه دفاع ۱۸ از ۲۰ می باشد که ۲ نمره باقیمانده آن به مقاله پذیرفته شده منتج از پایان نامه اختصاص دارد.

۱۱) مراحل بعد از دفاع:

۱.۱۱. در صورتی که پایان نامه دانشجوی نیاز به اصلاحات داشته باشد باید نسبت به رفع آن اقدام و سپس تاییدیه اعمال اصلاحات را از هیات داوران (اساتید داور، راهنما و مشاور) اخذ نماید.

۲.۱۱. در صورت پذیرش یا چاپ مقاله در مجلات معتبر، در بازه زمانی حداکثر شش ماه پس از تاریخ دفاع، دانشجوی می تواند فرم ارزیابی مجله را از وبسایت یا دفتر آموزش/ پژوهش دانشکده اخذ و نسبت به دریافت تاییدیه مجله از مسئول علم سنجی/ معاونت پژوهشی دانشکده اقدام نماید و فرم مربوطه را به دفتر آموزش دانشکده جهت لحاظ نمودن نمره مقاله پذیرفته شده منتج از پایان نامه تحویل دهد.

۳.۱۱. دانشجوی باید نسخه های چاپی پایان نامه (به صورت دورو) را مطابق با استانداردهای کتابخانه مرکزی که در وبسایت دانشگاه به آدرس LIB.IUMS.AC.IR موجود است، پس از تایید نهایی استاد راهنما و همراه با CD تهیه و تحویل دانشکده بدهد.

۴.۱۱. لازم است فایل نهایی پایان نامه در سایت پژوهشیار دانشگاه بارگذاری شود.

۱۲) مهلت دفاع از پایان نامه:

۱.۱۲. اگر پایان نامه دانشجو در نیمسال اول آماده دفاع باشد تا ۳۰ بهمن ماه، و در نیمسال دوم تا ۳۱ شهریور ماه باید دفاع نماید.

۲.۱۲. دانشجویانی که مهلت سه سال خود را جهت تحصیل به اتمام رسانده‌اند، در صورتی که نیاز به فرصت تحصیلی اضافه داشته باشند باید پس از اخذ فرم تمدید سنوات از اداره آموزش دانشکده و تکمیل آن، دلایل منطقی خود در زمینه نیاز به فرصت تحصیلی اضافی را به استاد راهنما ارائه نمایند. چنانچه دلایل ارائه شده دانشجو مورد تایید اساتید گروه آموزشی مربوطه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده قرار گیرد وی می‌تواند در موعد مقرر نسبت به انتخاب واحد پایان نامه اقدام نماید.

۳.۱۲. چنانچه دلایل ارائه شده دانشجو در مورد تمدید فرصت تحصیلی اضافی مورد تایید استاد راهنما و گروه آموزشی مربوطه قرار نگیرد، با تمدید سنوات وی مخالفت، و از ادامه تحصیل دانشجو ممانعت به عمل خواهد آمد.

۴.۱۲. چنانچه دانشجو علیرغم بهره‌مندی از فرصت‌های اعطایی شورای آموزشی موفق به اتمام دوره نشود و فرصت تحصیلی اضافی برای دفاع مورد نیاز باشد باید علاوه بر طی مراحل فوق (اخذ تایید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده)، رای موافق کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه اخذ و پرداخت جریمه نیز الزامی خواهد بود.

۱۳) ارزشیابی و نمره دهی مقاله پایان نامه:

ردیف	نوع مقاله	حداکثر نمره مقاله	حداکثر نمره تخصیص یافته به پایان نامه
۱	سابمیت یا ارسال مقاله مستخرج از پایان نامه برای مجلات علمی پژوهشی معتبر داخل یا خارج قبل از دفاع از پایان نامه (صدور مجوز دفاع)	-	۱۸
۲	به ازای چاپ یا گواهی پذیرش (Acceptance) هر مقاله مستخرج از پایان نامه در مجلات نمایه شده در ISC	۱ نمره	۲۰
۳	به ازای چاپ یا گواهی پذیرش (Acceptance) هر مقاله مستخرج از پایان نامه در مجلات نمایه شده در ISI، Pubmed، Scopus و یا	۲ نمره	۲۰

۱.۱۳. در صورتی که دانشجو طی دوران تحصیل خود یک مقاله ISI یا Pubmed خارج از پایان نامه با همکاری حداقل یک نفر از اعضای گروه آموزشی مربوط و با وابستگی سازمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران چاپ کرده باشد به طوری که نویسنده اول و مسئول، استاد گروه یا دانشجو باشد حداکثر یک نمره تشویقی مطابق با معیارهای شورای تحصیلات تکمیلی / شورای پژوهش دانشکده به نمره پایان نامه وی اضافه خواهد شد.

۲.۱۳. لازم است دانشجو در کلیه مقالات فوق، آدرس دانشگاه، دانشکده، و گروه آموزشی مربوطه را به عنوان اولین آدرس خود در مقاله ذکر نموده باشد. در مقاله منتج از پایان نامه، باید بر اساس مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی / پژوهشی دانشکده، دانشجو به عنوان نویسنده اول یا مسئول باشد.

۳.۱۳. اختصاص نمره تشویقی به نمره پایان نامه دانشجو براساس ثبت اختراع، پتنت، و موارد مشابه منوط به نظر و تصمیم‌گیری کمیته مالکیت فکری دانشگاه خواهد بود.

۴.۱۳. نمره پایان نامه در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه و سطح‌بندی آن به شرح ذیل است:

درجه	نمره
عالی	۲۰-۱۸.۵
بسیار خوب	۱۸.۴۹-۱۷
خوب	۱۶.۹۹-۱۵.۵
قابل قبول	۱۵.۴۹-۱۴
غیر قابل قبول	کمتر از ۱۴

۱۴ جنبه‌های اخلاق در پژوهش:

اخلاق پژوهشی مجموعه‌ای از آداب و اصول اخلاقی است که قرار است توسط تمام اعضای یک جامعه در فرایند استفاده، تولید و نشر دانش رعایت شود. این آداب یا در قالب منشورهای حرفه‌ای مکتوب و مدون شده‌اند، یا همچون "اصولی نانوشته" مورد توافق متخصصان رشته‌های مختلف قرار گرفته‌اند.

اخلاق پژوهشی ضامن سلامت و استواری فرایند تولید دانش، اشتراک و نشر آن است. در سایه این اخلاق پژوهشگران به یکدیگر اعتماد دارند و جامعه نیز به اصالت، صحت و درستی یافته‌های پژوهشی اطمینان می‌کند. این اعتماد دوجانبه سرمایه‌ای عظیم است که پایه‌های پیشرفت و پویایی هر جامعه بر آن استوار می‌شود.

برای رعایت اخلاق پژوهشی باید عوامل دخیل در فرایند تولید علم و بهره‌برداران از نتایج آن را شناخت. در یک تقسیم‌بندی کلی هفت گروه اصلی در این فرایند مشارکت دارند یا از آثار آن بهره‌مند می‌شوند. این گروه‌ها عبارتند از:

- سیستم یا جامعه مورد مطالعه
- پدیدآورندگان آثار مورد استناد
- پژوهشگران همکار
- رسانه‌های متولی نشر علمی
- خوانندگان آثار علمی
- سازمان‌های حامی پژوهش و پژوهشگر
- پژوهشگران آینده

موارد مهم رفتارهای نادرست:

- جعل: ثبت/گزارش داده یا یافته‌ای ساختگی
 - تحریف: دگرگون‌سازی ابزارها، مواد، پروتکل‌ها، داده‌ها و یافته‌ها
 - سرقت: دست‌یازی به ایده‌ها، فرایندها، یافته‌ها و نوشته‌های دیگران بدون ارجاع صحیح و صریح
 - نشر همپوشان: ارائه و نشر مطالب با ماهیت یکسان تحت عناوین متمایز
 - تضییع حقوق: پرولتاریای علمی، برخورد ناشایست با عوامل و عناصر مرتبط با پژوهش و محیط زیست
- پیشنهاد می‌گردد دانشجویان قبل از دفاع از پروپوزال خود نسبت به شرکت در کارگاه اخلاق در پژوهش اقدام نموده و در صورت لزوم گواهی مبنی بر شرکت در کارگاه مزبور را به گروه ارائه نمایند.
- شروع و انجام پایان‌نامه و طرح‌های پژوهشی در دانشگاه منوط به اخذ مجوز کمیته اخلاق پژوهشی است.

بایدها در اخلاق پژوهشی

بایدها	توضیح
داشتن تخصص در موضوع پژوهش	پژوهشگر باید دانش کافی و مرتبط با موضوع پژوهش داشته باشد و توان علمی خود را در انجام آن به کار ببندد.
اصالت موضوع	پژوهشگر باید قانع باشد که موضوع پژوهش او از نظر جامعه علمی مربوط، دارای ارزش و اصالت است.
اهتمام مداوم در مهارت آموزی	پژوهشگر باید در موضوع پژوهش همواره دارای اطلاعات به روز باشد.
صداقت	پژوهشگر باید یافته‌های پژوهشی خود را به طور دقیق، مکتوب و با بیان جزئیات ضروری در اختیار جامعه علمی قرار دهد.
بیطرفی	پژوهشگر باید تحلیل و گزارش‌های پژوهشی خود را بی‌طرفانه و بدون دخالت دادن تمایلات مغرضانه، عوامل نژادی، قومی و جنسیتی یا انتظارات موسسه سفارش‌دهنده ارائه دهد.
انتقاد پذیری	پژوهشگر موظف است از خودمحموری بپرهیزد و ضمن ارج نهادن به نقدها از خودبزرگ‌بینی و نابردباری دوری کند.
امانتداری	پژوهشگر موظف است از تمامی منابع و ابزارهایی که در اختیار دارد به نحو احسن نگهداری نماید و همچنین حق مالکیت دیگران در برخورداری از اطلاعات بدست آمده را رعایت کند.
رعایت منافع ذینفعان	پژوهشگر موظف است حقوق همه گروه‌های مرتبط با پژوهش را به درستی بشناسد و این حقوق را رعایت نماید.
حفظ حریم خصوصی افراد	پژوهشگر باید به حریم خصوصی افراد احترام بگذارد و از استفاده از اطلاعات خصوصی مشارکت‌کنندگان بدون رضایت آنها یا کسب رضایت اجباری خودداری نماید.
سلامت، ایمنی و حفظ محیط زیست	پژوهشگر موظف است احتیاط‌های لازم برای جلوگیری از تمامی آسیب‌های احتمالی در پژوهش را در نظر بگیرد.
حفاظت از اشیاء، اسناد، مدارک قدیمی	پژوهشگر موظف است به هنگام پژوهش بر روی مطالعه اسناد و مدارک قدیمی، از ضوابط و استانداردهای موجود آگاه بوده و در جریان پژوهش صدمه‌ای به آنها وارد ننماید.
استفاده بهینه از منابع موجود	پژوهشگر موظف است در انجام مراحل پژوهش از منابع موجود به نحو صحیح، موثر و بهینه و به دور از اسراف استفاده نماید.
ارجاع و استناد	پژوهشگر موظف است در صورت استفاده مستقیم و یا غیرمستقیم از آثار دیگران به منابع مورد استفاده استناد نماید.
انجام به موقع تعهدات	پژوهشگر موظف است به تعهدات خود در انجام به موقع مورد توافق پایبند باشد.
مسئولیت‌پذیری	تمامی نویسندگان باید مسئولیت صحت محتوای پژوهش و توافق در مورد ثبت ترتیب اسامی نویسندگان و امتیازهای مادی و معنوی آن را بپذیرند.

نبایدها در اخلاق پژوهشی

توضیح	نبایدها
سرقت علمی، شامل اقتباس نزدیک افکار و الفاظ نویسنده دیگر یا انتساب ایده‌ها یا نتایج دیگران به خود، بدون ارجاع مستندات	سرقت علمی
منظور از پرولتاریای علمی این است که پژوهشگر افرادی را برای پژوهش به کار گیرد، سپس بعد از تحویل کار با دخل و تصرف اندکی در پژوهش صورت گرفته، آن را به نام خود منتشر کند.	پرولتاریای علمی (بهره‌کشی علمی)
جعل داده‌ها عبارتست از گزارش مطالب غیرواقعی و ارائه داده‌ها یا نتایج ساختگی	جعل داده‌ها
منظور از تحریف داده‌ها این است که مواد پژوهش یا فرایند جمع‌آوری داده‌ها به گونه‌ای دستکاری شود یا داده‌ای حذف یا تغییر کند که نتیجه پژوهش در راستای اهداف خاص تحقق یابد.	تحریف داده‌ها
استفاده از حمایت مالی برای انجام یک پژوهش توسط چند موسسه به‌طور هم‌زمان مجاز نیست، مگر اینکه با اطلاع و توافق همه موسسات طرف قرارداد باشد.	حمایت مالی موازی چند موسسه
ارسال هم‌زمان یک مقاله، جهت بررسی و چاپ در دو یا چند مجله مجاز نیست.	ارائه موازی نتایج
ارسال مجدد یک مقاله چاپ شده به یک مجله دیگر جهت بررسی و چاپ غیرمجاز است.	ارسال مجدد نتایج چاپ شده
پژوهشگر مجاز نیست نتایج مقاله پیشین خود را با اندکی تغییر در متن در مقاله‌ای با عنوان جدید به چاپ برساند.	انتشار نتایج هم‌پوشان
هرگونه پرداخت و اعمال نفوذ جهت تغییر نتیجه داوری نتایج پژوهشی غیرمجاز است.	پرداخت به منظور نفوذ در داوری‌های مرتبط با پروژه‌ها